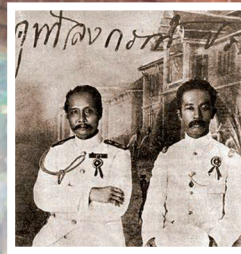
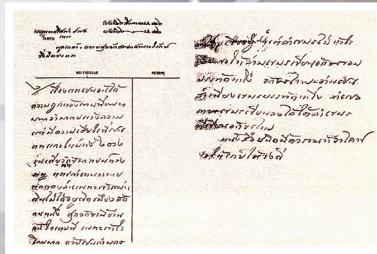

NEWSLETTER

MU-ARMS

Mahidol University Archives and Museums Newsletter Vol.1 No.2 April-July 2011

- สัมภาษณ์พิเศษ : คุณไพศาลย์ เปี่ยมเมตตาวัฒน์ กรรมการผู้จัดการวิงเจอร์พาร์
- ภาพเก่าเล่าเรื่อง : พระราชกระแสดของรัชกาลที่ 5 เมื่อ รศ.122
- เปิดตัวจดหมายเหตุ : โครงการหมู่บ้านอีสานเขียว ม.มหิดล

EDITOR'S TALK

สวัสดิ์คะท่านผู้อ่าน

พบกันอีกครั้งแล้วนะค่ะ กับจดหมายข่าวมหาวิทยาลัยมหิดล หรือ Mahidol University Archives and Museums (MUARMS) Newsletter ในฉบับที่ 2 ซึ่งครั้งนี้ เราได้ปรับเนื้อหาให้หลากหลายขึ้น โดยเพิ่มคอลัมน์ “ภาพเก่าเล่าเรื่อง” และ “เปิดแฟ้มจดหมายเหตุ” เพื่อเจาะลึกในประเด็นเกี่ยวกับเอกสารจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย รวมถึงเอกสารอื่นๆ ที่น่าสนใจ ส่วนสีส้มของฉบับนี้ยังคงไว้ซึ่งความสว่างสดใสสบายตาเช่นเดิมค่ะ และแน่นอนว่าเพิ่มขนาดอักษรให้ใหญ่ขึ้นด้วย ตอบรับกระแสต่างๆ ที่เสนอเข้ามาว่าอยากให้อำนวยความสะดวกทางสายตาสักเล็กน้อย เพื่อเป็นการขอบพระคุณท่านผู้อ่านที่แสดงความคิดเห็นเข้ามา ทางเราจึงปรับแก้ และยืนยันได้ว่าเนื้อหาในฉบับจะยังคงมีสาระอัดแน่นแน่นอนค่ะ

สำหรับเรื่องเด่นในฉบับนี้ เราจะพาทุกท่านย้อนไประลึกถึงพระราชกระแสของรัชกาลที่ 5 เรื่องการจัดเก็บเอกสาร จุดเริ่มต้นสำคัญอันเป็นแรงบันดาลใจให้ก่อเกิดการพัฒนาในแวดวงนี้อย่างกว้างขวาง มีจุดเชื่อมต่อที่สำคัญคือ สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพผู้ทรงให้ความสำคัญและผลักดันให้เกิดหน่วยงานขึ้นมารองรับงานจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ของชาติ และไม่ควรพลาดอย่างยิ่งกับครั้งแรก ที่เราจะเปิดบ้านพาทุกท่านเยี่ยมชมหอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มต้น ณ เขตพื้นที่บางกอกน้อย จนครบถ้วนทุกแห่งในฉบับต่อๆ ไป ขอเชิญติดตามอ่านในฉบับได้เลยค่ะ

เพชรดา รุติยาภรณ์
บรรณาธิการ

2 Editor's Talk

4 - 6 **Open Eyes..เปิดตาพาทชม** : จดหมายเหตุและพิพจน์กันทีในพื้นที่
บางกอกน้อย ม.มหิดล

7 - 11 **สัมภาษณ์พิเศษ** : คุณไพศาลย์ เปี่ยมเมตตาวัฒน์ กรรมการผู้จัดการ
วังจักรพงษ์

12 - 13 **ภาพเก่าเล่าเรื่อง** : พระราชกระแสของรัชกาลที่ 5 เมื่อ รศ.122 เรื่อง
การจัดเก็บเอกสาร

ประกาศ

CONTENTS

14 - 16 **เปิดแฟ้มจดหมายเหตุ** : เอกสารส่วนบุคคล ศ.ดร.ณัฐ ภูมิประวัติ
"โครงการหมู่บ้านอีสานเขียว - มหาวิทยาลัยมหิดล"

Network Focus : เว็บไซต์พิพจน์กันทีวังวรดิศ และหอสมุดตำรงราชานาภาพ

17 - 18 **นานาสาระ** : การจัดเก็บภาพจดหมายเหตุ

คมคิด : พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (25 ก.ค. 2513)

19 - 23 **บันทึกเกียรติยศและความภูมิใจของมหาวิทยาลัยมหิดล**

24 - 26 **ข่าวกิจกรรม**

27 **Special Days in MU Calendar** : ก.ค. - ต.ค. 2554

บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ในเอกสารฉบับนี้ เป็นลิขสิทธิ์ของผู้เขียนแต่ละท่าน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และการนำเสนอ
ข้อความจากเอกสารนี้ไปเผยแพร่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

จดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ในพื้นที่ บางกอกน้อย ม.มหิดล

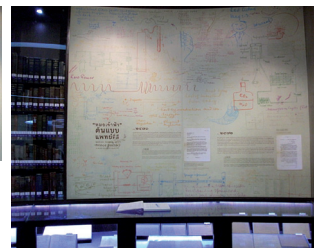

สวัสดิคุณผู้อ่านครับ นายเอ็กซ์ต้องทลบทกรติด เดินทางโดยเรือด่วนเจ้าพระยา ก็เลยคิดไปเพลินๆ ว่า พื้นที่บางกอกน้อย อันเป็นจุดเริ่มต้น ของมหาวิทยาลัยมหิดล มีห้องจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ที่อยู่มากมายหลายแห่ง ในฉบับนี้ นายเอ็กซ์ จึงขออาสาพาคุณผู้อ่านไป **“เปิดตา พาชม”** **ห้องจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล** พื้นที่บางกอกน้อย ในแบบ **“One day in Bangkok-Noi”** ถ้าพร้อมแล้ว ก็ตามมาชมกันได้เลยครับ

หากเริ่มต้นเดินทางจากท่าเรือวังหลัง เข้าทางประตูแรกสุดของถนนพรานนก พิพิธภัณฑ์แห่งแรกที่จะพบ นั่นคือ **พิพิธภัณฑ์ประวัติการพยาบาลไทย** อยู่ที่ชั้น 4 **ตึกพระศรีพัชรินทร คณะพยาบาลศาสตร์ (หมายเลข 1)** โดยพิพิธภัณฑ์แห่งนี้อยู่ติดกับห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ ภายในพิพิธภัณฑ์ได้เก็บรวบรวมและจัดแสดงวัตถุสำคัญของคณะ เช่น เข็มเครื่องหมาย ตราสัญลักษณ์ เหรียญ โล่ เครื่องแบบชุดพยาบาล อุปกรณ์การพยาบาลและอุปกรณ์ในการเรียนการสอนการพยาบาล รวมทั้งหนังสือ และตำราเรียนวิชาพยาบาล ตลอดจนหุ่นจำลอง และภาพสำคัญต่างๆ ไว้อย่างน่าสนใจ

จากคณะพยาบาลศาสตร์ เดินเลี้ยวขวา ตรงไปตามถนนเรื่อย ๆ จะพบกับ **หอสมุดศิริราช (หมายเลข 2)** มี มีห้องจัดแสดงที่น่าสนใจ คือ **ห้องมหิตลอคุลเดข** ตั้งอยู่ที่ชั้น 4 ของหอสมุดศิริราช ห้องนี้ได้เก็บรวบรวมเครื่องใช้ส่วนพระองค์ ของ

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เช่น อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ สมุดบันทึกคำบรรยาย ตำราแพทย์ วารสารการแพทย์ จดหมายลายพระหัตถ์ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษาในการเป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นดีและแพทย์ที่ดีตามรอยพระบาทของสมเด็จพระบรมราชชนก

ย้อนกลับไปทีสามแยกใกล้ ๆ หอสมุดศิริราช ตรงไปตามทางแยกจะพบ **ตึกกายวิภาคศาสตร์** (หมายเลข 3) ตั้งอยู่ทางด้านขวา ภายในมีพิพิธภัณฑ์ 2 แห่ง ได้แก่ **พิพิธภัณฑ์และห้องปฏิบัติการก่อนประวัติศาสตร์ สูด แสงวิเชียร** เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เผยแพร่ผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ หลักฐานและวัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ทั้งหมดล้วนเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ในสมัยต่าง ๆ ที่เคยอาศัยอยู่ในประเทศไทย ประกอบด้วย การจัดแสดงเรื่องราววิวัฒนาการของมนุษย์ แผนภูมิวิวัฒนาการของสัตว์กลุ่มไพรเมทตั้งแต่ 70 ล้านปีจนถึงปัจจุบัน เรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ของพื้นโลก เครื่องมือเครื่องใช้ และเครื่องประดับของมนุษย์ในยุคนั้น ที่สำคัญพิพิธภัณฑ์แห่งนี้นับว่าเป็นพิพิธภัณฑ์แห่งเดียวในประเทศไทยที่มีเครื่องมือหินครบถ้วนทุกสมัย และพิพิธภัณฑ์อีกหนึ่งแห่งภายในตึกกายวิภาคศาสตร์ คือ **พิพิธภัณฑ์กายวิภาคศาสตร์คองดอน**

ภายในพิพิธภัณฑ์ได้จัดแสดงกายวิภาคของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย กระดูกและข้อต่อ รวมถึงโครงกระดูกของบุคคลในวงการแพทย์ สิ่งจัดแสดงที่สำคัญของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้คือ ระบบประสาททั้งร่างกาย ระบบหลอดเลือดแดงทั้งร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งแสดงทางกายวิภาคที่มีอยู่ชิ้นเดียวในโลก

จากตึกกายวิภาคศาสตร์เดินไปทางขวา จะพบตึกใหญ่ที่เห็นเป็นเอกลักษณ์เด่นชัด คือ **ตึกอศุขยเวชวิกรม** (หมายเลข 4) บนชั้น 2 ของตึก จะพบกับพิพิธภัณฑ์ย่อย 4 แห่ง ภายใน **“พิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช”** คือ **พิพิธภัณฑ์พยาธิวิทยาเอลลิส** รวบรวมและจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติพยาธิวิทยาในประเทศไทย อวัยวะของมนุษย์ที่ผิดปกติจากโรคต่าง ๆ และร่างกายมนุษย์ที่ผิดปกติแต่กำเนิด รวมทั้งโรคที่พบได้ยากและโรคที่พบได้บ่อยในอดีต พร้อมทั้งแนวทางการรักษาและการป้องกัน **พิพิธภัณฑ์ปรสิตวิทยา** รวบรวมตัวอย่างปรสิตและสัตว์มีพิษต่าง ๆ ที่มีความสำคัญทางการแพทย์ รวมทั้งจัดแสดงสิ่งแสดงจากผู้ป่วยที่ติดเชื้อปรสิตจากการตรวจศพ และสภาพแวดล้อมของสัตว์มีพิษชนิดต่าง ๆ

พิพิธภัณฑ์นิติเวชศาสตร์ สงกรานต์ นิยมเสน จัดแสดงเกี่ยวกับนิติพยาธิ อวัยวะต่างๆ ของมนุษย์ที่เสียชีวิตด้วยโรคตามธรรมชาติและโดยผิดธรรมชาติ รวมทั้งจัดแสดงเกี่ยวกับยาเสพติดชนิดต่างๆ โดยจุดเด่นของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้คือ ซ็อย แซ่ตั้ง ที่เป็นคดีดัง “มนุษย์กินคน” และจัดแสดงวัตถุพยานจากคดีพยาบาล นวลฉวี อีกทั้งยังมีเครื่องมือบางส่วนที่ใช้ในการชันสูตรพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล ให้ได้ชมอีกด้วย ใกล้ๆ กันนี้ยังมี **พิพิธภัณฑ์ประวัติการแพทย์ไทย อวย เกตุสิงห์** แสดงประวัติและวิวัฒนาการการ

แพทย์ของไทย โดยจำลองร้านขายยาไทย และจัดแสดงตัวอย่างสมุนไพรชนิดต่างๆ อุปกรณ์ในการปรุงยาไทย เฉลวหรือไม้ไผ่สานเป็นรูปดาว

ที่ใช้ปักบนหม้อต้มยา กระบองอาญาสิทธิ์ ที่แพทย์หลวงใช้ถือไปเก็บสมุนไพรมานำมาปรุงยาได้ทุกที่ การคลอเคลือบแบบโบราณ การนวดและอุปกรณ์ที่ใช้ขนาด รวมถึงการรักษาโรคเบื้องต้นด้วยท่าฤๅษีดัดตน ซึ่งหาได้ยากในปัจจุบัน

และปิดท้ายยังบริเวณใกล้พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก **ติกสยามินทร์** (หมายเลข 5) ในโรงพยาบาลศิริราช **หอจดหมายเหตุศิริราช** โดยคณะ

แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลภายในหอจดหมายเหตุศิริราชนี้ ได้รวบรวมจัดเก็บ และให้บริการเอกสารจดหมายเหตุ สิ่งพิมพ์ สื่อทัศนูปกรณ์เกี่ยวกับประวัติการแพทย์และประวัติของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ถัดจากหอจดหมายเหตุศิริราชจะพบกับ **ห้องสมเด็จพระบรมราชชนก** รวบรวมและจัดแสดงพระราชประวัติเอกสารลายพระหัตถ์ หนังสือพระนิพนธ์ และของใช้ส่วนพระองค์ของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

หวังว่าคุณผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ยังไม่เคยแวะเข้าไปในมหาวิทยาลัยมหิดล พื้นที่บางกอกน้อย คงได้รู้จักหอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ที่นายแอดคันันได้พาชมไปบ้างนะครับ ถ้าคุณผู้อ่านได้เข้าเยี่ยมชมครบทุกแห่ง อาจต้องใช้เวลาทั้งวัน แต่นายแอดคันันก็มั่นใจว่าคุณผู้อ่านจะได้รับความรู้และเพลิดเพลินใน **“One day in Bangkok-Noi”** ของคุณผู้อ่านอย่างแน่นอนครับ

คุณไพศาลย์ เปี่ยมเมตตาวัฒน์

กรรมการผู้จัดการวังจักรพงษ์

สัมภาษณ์พิเศษฉบับนี้ ขอบอกทุกท่านไปสัมผัสชีวิตและประสบการณ์ที่น่าสนใจของ **คุณไพศาลย์ เปี่ยมเมตตาวัฒน์** กรรมการผู้จัดการจักรพงษ์หรือวังจักรพงษ์เดิม ผู้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในหน้าประวัติศาสตร์แห่งราชสกุลจักรพงษ์ ในฐานะเบื้องหลังที่ทำให้คนไทยได้เข้าถึงและรับรู้เรื่องราวอันมีคุณค่าเกี่ยวเนื่องในราชสกุล ซึ่งสำหรับผู้อ่านที่ติดตามจดหมายของเรา จะทราบว่าในฉบับปฐมฤกษ์นั้น เราได้หีบขบยกพระราชดำรัสในสมเด็จพระบรมราชชนกที่ตรัสกับ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ขณะประทับอยู่ที่อังกฤษว่า **“คนที่ไปตั้งเมืองไหนแล้วไม่ไปดูแลมิวเซียม คนๆ นั้นไม่สืโวโ”** (จากพระนิพนธ์ “เก็ดวังปารุสก”) มาเป็นหน้าปกด้วย...และนั่น คือ จุดเริ่มต้นที่เราเดินทางมาที่วังจักรพงษ์ เมื่อศึกษาเพิ่มเติมถึงเรื่องราวความผูกพันระหว่างสองพระองค์ พร้อมนำข้อคิดดีๆ มาฝาก:

ก้าวแรกสู่การร่วมงานกับ วังจักรพงษ์

คุณไพศาลย์ เปี่ยมเมตตาวัฒน์ มีโอกาสได้ร่วมงานกับวังจักรพงษ์ครั้งแรก เมื่อประมาณ 25 ปีที่แล้ว โดยการแนะนำของ นักเขียนชาวอังกฤษชื่อ Jeffrey Finestone ให้มาเป็นบรรณาธิการร่วมหนังสือ **“จุฬาลงกรณ์ราชสันตติวงศ์ พระบรมราชวงศ์แห่งประเทศไทย”** โดยเป็นครั้งแรกที่คุณไพศาลย์ได้เป็นบรรณาธิการร่วม และเป็นโอกาสให้ได้ร่วมงานกับ หม่อมมารชาวงศันริศรา จักรพงษ์ ซึ่งได้ร่วมกันก่อตั้ง **“สำนักพิมพ์ ริเวอร์ บุคส์”** ขึ้น พร้อมจัดทำหนังสือเล่มนี้พิมพ์เผยแพร่เป็นโครงการแรก

คุณไพศาลย์เล่าว่าหนังสือดังกล่าว ใช้เวลารวบรวมถึงปีครึ่ง เนื่องจากเป็นหนังสือที่รวมข้อมูลสายสกุลในรัชกาลที่ 5 ทั้งหมด เป็นหนังสือเล่มใหญ่มาก ต้องค้นคว้าประวัติเชิงลึกของเจ้านายที่อยู่ในราชสกุลตั้งแต่วรรณคดีที่ 5 มาจนถึงรัชกาลปัจจุบัน โดยท่านรับผิดชอบฉบับภาษาไทยเป็นหลัก ทำให้มีโอกาสได้คลุกคลีกับเอกสารที่อยู่ในครอบครองของราชสกุลจักรพงษ์ บวกกับมูลเหตุที่สนใจในประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐาน ชอบอ่านหนังสือเก่าและชอบภาพเก่ามาก โดยเริ่มสะสมตั้งแต่อายุ มศ. 3 สมัยเรียนอยู่โรงเรียนแถวตรอกจันทร์ กระทั่งมาต่อที่วิทยาลัยเกษตรวิฑูษ มาจนถึงปัจจุบัน เลยทำให้ชำนาญในการอ่านภาพเจ้านายมากขึ้นตามลำดับ พอ

คุณหญิงท่านมอบหมายให้ทำเรื่อง **“เกิดวังจักรพงษ์”** กับ **“เจ้าชีวิต”** โดยให้เพิ่มรูปให้ตรงกับเหตุการณ์ให้มากที่สุด จึงได้ใช้ความสามารถและพื้นฐานที่แน่นมาก่อนในการค้นคว้าข้อมูลและการคิดว่าแต่ละภาพเป็นใคร ช่วยให้หนังสือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท่านกล่าวความประทับใจให้เราฟังว่า **“พอมาเห็น Collection ที่นี่ก็ตื่นตื่นว่าเป็น Collection ที่ดีมาก ต้องยกเครดิตให้พระองค์จุล ที่ท่านเก็บเอกสารไว้เยอะและเป็นระเบียบเรียบร้อยมากเลย เป็นกล่องๆ เป็นแฟ้มๆ ไว้เลย ถ้าท่านไม่ใช้นักเขียน นักประวัติศาสตร์ นักเก็บ หรือว่าเป็นคนมองการณ์ไกลว่าเอกสารเหล่านี้ต่อไปจะเป็นประโยชน์ ก็ลำบาก ทั้งๆ ที่ท่านไม่ได้ประทับที่กรุงเทพฯ แต่ว่าเอกสารทั้งหมดอยู่ครบ เราก็เป็นอนุชนรุ่นหลังที่ได้มานิสงส์ตรงนั้น ซึ่งข้อมูลที่ท่านเก็บมีทั้งพระราชหัตถเลขา รูปถ่าย ลายพระหัตถ์ หนังสือ Postcard ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับจักรพงษ์ ท่านเก็บทั้งหมด รวมถึงที่เกี่ยวข้องกับเจ้าฟ้าจักรพงษ์ พระบิดาท่าน แม่ของท่าน และรัชกาลที่ 5 ด้วย”**

เจ้าฟ้าจักรพงษ์ เจ้าฟ้ามหิดล และ พระองค์จุล

เจ้าฟ้าจักรพงษ์ (ประสูติ พ.ศ. 2425) เป็นพระราชโอรสธรรมาภิบาลในรัชกาลที่ 5 ในขณะที่เจ้าฟ้ามหิดล (พ.ศ. 2435) เป็นพระราชโอรสธรรมาภิบาล เป็นพี่น้องต่างมารดา แต่มีความ

สนิทสนมกันมาก ดูจากการไปมาหาสู่ การติดต่อสื่อสารกันเป็นระยะ และการเดินทางท่องเที่ยวหัวเมือง เช่น ครั้งเสด็จเยี่ยมมณฑลพายัพด้วยกัน ทั้งๆ ที่เจ้าฟ้ามหิดลเป็นทหารเรือ “ผมคิดว่าเจ้าฟ้ามหิดลท่านมีความเลื่อมใสศรัทธาในเจ้าฟ้าจักรพงษ์เป็นทุนเดิม เพราะเป็นพี่ชาย ไปเรียนรัสเซียกลับมา แล้วก็ได้มาทำนุบำรุงกองทัพ แล้วก็มีความคิดความอ่านที่น่านับถือ” คุณไพศาลยกกล่าวเสริม อย่างภาพถ่ายภาพพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงศฺย เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ ก็จะมีผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยพระองค์ท่านมารวมตัวกัน

ในภาพจากซ้ายไปขวา หม่อมเจ้าหญิงพิจิตรจิราภา เทวกุล แศตยา หม่อมเจ้าหญิงกุสุมา เกษมสันต์ หม่อมเจ้าหญิงบันดาลสวัสดิ์ (ดิศกุล) เทวกุล แฉวหลังจากซ้ายไปขวา หม่อมเจ้าไตรทิพเทพสุด เทวกุล หม่อมเจ้าปรีดิเทพย์พงษ์ เทวกุล สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงศฺย หม่อมเจ้าสุทธยาภิชาตเทวัญ เทวกุล และ หม่อมเจ้าสุทธยาภิชาตเทวัญ เทวกุล

เจ้าฟ้าจักรพงษ์ เมื่อท่านถูกส่งไปเรียนเมืองนอกแล้ว ก็อยู่ที่ประเทศอังกฤษ และรัสเซียเป็น 10 ปี มีโอกาสเดินทางบ่อยครั้ง พอกลับมาบรรพชาอายุเพียง 37 ปี ก็สิ้นทิวศด แม้ท่านจะมีเวลาทรงงานไม่ถึง 10 ปี แต่ก็ทรงงานไว้อย่างเฉพาะในกองทัพ ได้ก่อตั้งกรมแผนที่ทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหาร แล้วก็ดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหารบก หรือ ผู้บัญชาการทหารบกในปัจจุบัน

มีตัวอย่างตอนหนึ่งในหนังสือ “เจ้าชีวิต” (หน้า 330, 340-341) บันทึกไว้ว่า **“ทูลกระหม่อมมหิดล เจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์กับทูลกระหม่อมจักรพงษ์ ทรงสนิทสนมกันมาก ทั้งโปรดหม่อมคัทรินทร์เป็นอย่างยิ่ง ครั้งหนึ่งเมื่อทูลกระหม่อมมหิดลประชวรหนัก หม่อมคัทรินทร์ก็เป็นผู้พยาบาลอยู่ตลอดเวลา”** โดยมีตัวอย่างเอกสารที่ทรงเขียนถึงกันอยู่ฉบับหนึ่ง เจ้าฟ้ามหิดลทรงเขียนถึงหม่อมคัทรินทร์ขณะอยู่ที่ในประเทศแคนาดา เป็นภาษาอังกฤษ ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2461 ความตอนหนึ่งว่า

“จดหมายของเธอเขียนถึง ปรีช มหิดล ออฟ สยาม ย่อมมาถึงฉันเข้าไป เพราะที่นี่ เขารู้จักฉันแต่ว่า เป็น มิสเตอร์ ม. สงขลา แต่บัดนี้ เขาจับได้แล้วว่า ฉันนั้นเป็นใครอีกคนหนึ่งด้วย

เมื่อฉันเพิ่งออกไปเรียนหนังสือที่ยุโรป ฉันไม่เคยรู้แน่เลยว่า ชาติของฉัน บ้านของฉันนั้นสำคัญแก่ฉันเพียงไร จนกระทั่งฉันได้มีโอกาสติดต่อกับคนไทย จึงได้รู้ว่า รักคนไทยเพียงใดและได้รู้จักคุณสมบัติของคนไทยอันน่ารักมีคุณค่า บัดนี้ฉันไม่ได้คิดถึงบ้านจนไม่สบายใจ แต่เมื่อได้มาศึกษาที่นี่แล้ว (อเมริกา) จึงได้รู้สึกตัวว่า ถิ่นฐานของฉันในโลกนี้ก็คือ จะต้องอยู่ท่ามกลางคนไทยด้วยกัน

เธอจำคราวที่เราไปเชียงใหม่ได้ไหม (ทูลกระหม่อมมหิดลตามเสด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหม่อมอมรวงศ์วิจิตร ในการประพาสและตรวจราชการในภาคพายัพระหว่างวันที่ 12 พฤศจิกายน และ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2459 คือ ค.ศ. 1916) คราวนั้น ช่างสนุกสบายจริง ๆ แต่เดี๋ยวนี้ฉันรู้สึกว่ามีข้อสำคัญยิ่งกว่าเพียงมีความสุขสบาย ที่จริงเป็นการเปิดหูเปิดตาของฉันทีเดียว ฉันจะไม่มีวันลืมที่จะขอบใจพี่เล็ก (ทูลกระหม่อมจักรพงษ์) และเธอ ที่เชิญให้ฉันไปเที่ยวด้วย และฉันจะพยายามบำเพ็ญตัวให้สมกับที่เธอทั้งสองรู้สึกว่ามีได้เสียเวลาเปล่าที่พาฉันไปเที่ยว เพราะฉันได้ความรู้แล้วว่า ฉันจะช่วยเพื่อนคนไทยได้อย่างไร คือ เช่นพวกที่ฉันได้พบคราวนั้นและจะช่วยที่เล็กในงานของท่านที่จะทำให้ประเทศสยามเป็นประเทศที่น่าอยู่

ฉันจะบอกเธอให้เต็มตามความรู้สึกจากจิตไม่ได้ว่า ฉันพอใจเพียงใดที่เธอได้ถือโอกาสคราวนี้จะรักชาติตัว ชีวิตของเธอ แม่คัทริน และสุขภาพของเธอ เป็นของสำคัญอย่างยิ่งแก่พี่เล็กและหนูที่เรารัก...

...เธอถามฉันว่า จะให้ช่วยทำอะไรสำหรับฉันกลับไปกรุงเทพฯ ได้บ้างไหม ได้สิ เธอความตื่นเต้น อยากจะทำงานให้แก่ชาติ ความรักชาติ ความรักคนไทย ความจงรักภักดีในพระเจ้าอยู่หัว ความรักและซื่อสัตย์ต่อผู้ที่ฉันรักและนับถือ เสด็จแม่ เห็นผู้ใด ๆ หมกแล้ว พี่เล็กและคนอื่น ๆ ที่ฉันรัก

ขอให้เธอเชื่อว่า ชีวิตของเธอนั้นมีคุณค่าแก่พวกเราหลายคน จะได้พยายามรักษาตัวให้หายดีและมีความสุขและได้กลับไปให้ความร่าเริงผาสุกแก่ผู้ที่อยู่ไกลและกำลังคอยให้เธอกลับ

ขออวยพรให้เดินทางไปอย่างสุขสบายและขอส่งความคิดถึงไปจากผู้ที่ซื่อสัตย์ต่อเธอ

มหิดล ”

สำหรับเจ้าฟ้ามหิดลกับพระองค์จุล (พ.ศ. 2450) นั้น ก็เป็นอาหลอนที่สนิทกันมาก ตอนที่พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์สิ้นพระชนม์ แล้วได้อัญเชิญพระอัฐิจากอังกฤษมาบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทาน ที่วัดราชบพิธฯ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ท่านก็เสด็จมาทรงร่วมงาน ด้วยพระองค์เอง

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จมาทรงร่วมในงานบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานที่วัดราชบพิธฯ (ภาพจากหนังสือ "100 ปี จุลจักรพงษ์ 1908-2008")

พระจริยวัตรที่งดงาม สะท้อนจากเอกสารส่วนพระองค์

จากการค้นคว้าที่ได้พบพระราชหัตถเลขาจากเจ้าฟ้ามหิดลที่ส่งมาถึงพระองค์จุล เรื่องการใช้ชีวิตที่ท่านเน้นมาก ๆ เป็นพระจริยวัตรที่สำคัญ คือ เรื่องประหยัด เช่น เรื่องไปเที่ยว ดูละครก็ไม่จำเป็นต้องตีตั๋วชั้นที่แพงมาก “ท่านเป็นเจ้าฟ้าชั้นเอกที่มีพระราชทรัพย์มาก เป็นเจ้าฟ้าที่รวย แต่ว่าท่านก็ไม่ได้เอาเงินท่านมาจ่าย

สุ่ยสุ่ยร้ายเลย ท่านอยู่อย่างพอเพียง และสงวนพระราชทรัพย์ในส่วนที่ท่านมีอยู่เพื่อเป็นทุนสำหรับในการก่อตั้งมูลนิธิ การศึกษาและการแพทย์สำหรับประชาชนทั่วไป หรือว่าเพื่อกิจการที่เกี่ยวกับสาธารณสุขในบ้านเรา สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าพระมารดา ท่านก็เป็นเจ้านายฝ่ายในชั้นสูงมาก เป็นสมเด็จพระราชินีองค์หนึ่งในรัชกาลที่ 5 ที่ค่อนข้างจะมีฐานะอยู่ในฐานะที่จะทำอะไรก็ได้ แต่ว่าท่านก็ใช้ชีวิตแบบประหยัดในบ้านปลายชีวิตก็เห็นว่า ท่านประทับกับพื้น ที่วังสระปทุม นั่งที่ระเบียง”

คุณไพศาลย์เสริมต่อว่า “ในแง่ของความประหยัด ความพอเพียงในการใช้ชีวิต ผมว่าประชาชนชาวไทยเราได้อ่านสิ่งจากราชสกุลมรดกมาก อันนี้เป็นแนวทางที่ดีมาก” เรื่องอื่นๆ ที่พบ เช่น การศึกษาความรู้นอกบทเรียนนอกมหาวิทยาลัย ท่านก็เน้นเรื่องการศึกษาในระบบ คือให้ศึกษาด้วยตนเองด้วย

พระจริยวัตรที่ชัดเจนอีกประการ คือ ท่านมีพระอารมณ์ขันในการเขียนจดหมาย ในการเล่าเรื่องต่างๆ ก็จะแทรกมุขตลกอยู่ในจดหมายนั้นด้วย เท่าที่ได้อ่านจดหมายจาก เจ้าฟ้ามหิดลถึงพระองค์จุล เจ้านายสองพระองค์นี้สนิทกันมาก พอมีข่าวคราวอะไรที่เมืองไทยใครรู้ก่อนก็จะทูลให้ทรงทราบถึงกันและกัน ทั้งเรื่องราว Gossip เรื่องในราชวงศ์ เรื่องการเมือง เรื่องต่างๆ ไป ในพระราชหัตถเลขา เจ้าฟ้ามหิดลก็จะลงท้ายว่า “คิดถึง” และ ลงพระนาม “**มหิดล**” อยู่เสมอส่วนพระองค์จุล เวลาขึ้นต้นจดหมายก็ลงว่า “**ทูลหม่อมมาแดง ทรงทราบ**”

ฝากถึงผู้อ่าน

เรื่องประวัติศาสตร์ ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก คนรุ่นใหม่อาจไม่ค่อยสนใจเรื่องนี้แล้ว เป็นเรื่องไกลตัว แต่ก็เป็นเรื่องสำคัญกับคนในยุคต่อไป อย่างน้อยให้มีกรเผยแพร่ไปยังเยาวชนรุ่นใหม่ ให้ผ่านตาเขาหลายๆ เขาก็ซึบซับเอง อย่างพระราชประวัติของเจ้าฟ้าจักรพงษ์ และ เจ้าฟ้ามหิดล ก็นับว่าน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งเพราะ

แม้ท่านจะมีเวลาทรงงานน้อย แต่ก็สร้างคุณูปการมากมายให้แก่ประเทศชาติ การทำให้ประวัติศาสตร์คงอยู่ ทุกฝ่ายต้องช่วยกัน และต้องศึกษาวิธีนำเสนอที่น่าสนใจด้วย ขอฝากไว้ว่ายังมีวัตถุดิบที่อยูในการครอบครองอยู่แล้ว แล้วเผยแพร่ได้ ก็ควรเอามาเผยแพร่ การทำหนังสือก็เป็นการสืบอายุเอกสารอย่างหนึ่ง รูปถ่ายต่างๆ นานวันอาจจะสูญหายหรือว่าบุบสลายไป แต่ถ้ารูปอยู่ในหนังสือ รูปก็ยังสืบเนื่องต่อไปได้ ถ้าอีก 100 ปี ช้างหน้าหนังสือยังอยู่ ข้อความรูปถ่ายก็จะยังอยู่ แม้ตัวจริงจะหายไปแล้วก็ตาม ภาพยนตร์ก็เช่นกัน ควรรณรงค์ให้จัดเก็บด้วย ยกตัวอย่างเช่นภาพยนตร์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 6 ก็ยังไม่เคยปรากฏสูญหายตาสังคมเลย ทั้งที่ยุคนั้นก็มีฟิล์มเข้ามาแล้ว เป็นต้น

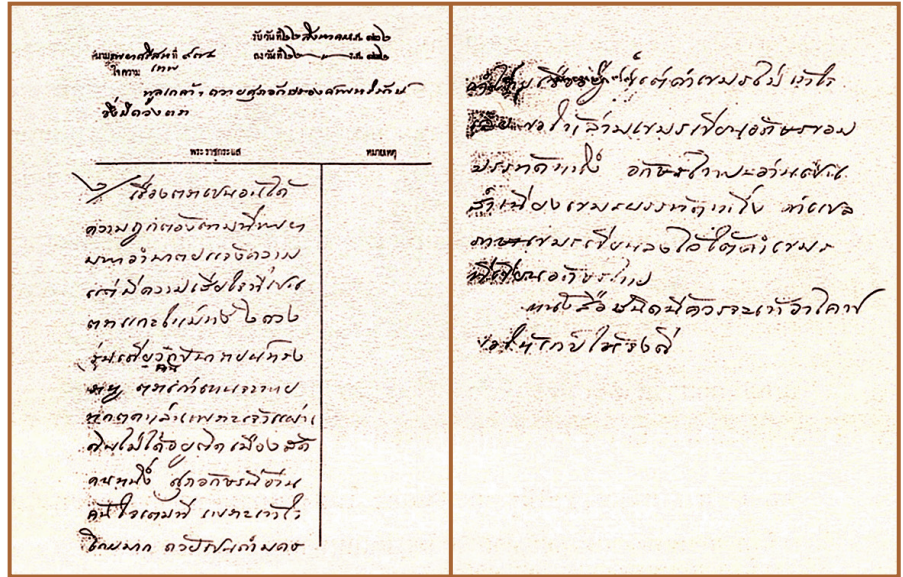
การสัมภาษณ์ครั้งนี้ หวังว่าผู้อ่านจะได้รับเกร็ดความรู้และความประทับใจจากเรื่องราวที่นำมาเล่าสู่กันฟังไม่มากนักน้อย คุณไพศาลย์ทิ้งท้ายกับเราด้วยว่า โครงการต่อไปที่สำนักพิมพ์ ริเวอร์ บุ๊คส์ จะทำคือ การรวบรวม ลายพระหัตถ์ระหว่างรัชกาลที่ 5 ถึงเจ้าฟ้าจักรพงษ์ที่ทรงมีติดต่อกัน ซึ่งยังไม่เคยเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน ฝากติดตามกันด้วยนะค่ะ

รัชกาลที่ 5 ทรงเล็งเห็นความสำคัญของเอกสาร จดหมายเหตุ

พระราชกระแสของรัชกาลที่ 5
เมื่อ ร.ศ.122

หลักฐานที่แสดงถึงการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏมาแล้วตั้งแต่ในอดีต มีลักษณะต่างๆ กัน เช่น จารึก โบบอก สารตรา และหมายรับสั่ง เป็นต้น ในสมัยอยุธยาปรากฏเอกสารบันทึกของชาวต่างชาติ แผนที่ และพงศาวดารฉบับต่างๆ เอกสารเหล่านี้ล้วนเป็นรูปแบบหนึ่งของเอกสารจดหมายเหตุที่มีคุณค่าต่อการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวม ดังที่สมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บ “อาโคฟ” (Archives) หรือเอกสารจดหมายเหตุ ตามพระราชกระแสรับสั่ง ว่า

“เรื่องตราเปนอันได้ความถูกต้องตามที่พระยามหาอำมาตย์แจ้งความ แต่มีความเสียใจที่เปนตรากะใหม่ทั้ง ๒ ดวง รุ่งเดียวกันกับนารายณ์ทรงราหู ตราเก่าเหนจะหายหกดกหล่นเพราะเจ้าแผ่นดินไม่ได้ยุติคดีเมืองสักคนหนึ่ง ศุภอักษรนี้อ่านคั้นใจเต็มที เพราะเข้าใจโดยมากด้วยเปนคำมคธ คำไทยเจืออยู่แต่คำเขมรไม่เข้าใจเลย ขอให้ล่ามเขมรเขียนอักษรขอมบรรทัดหนึ่งอักษรไทยอ่านเปนสำเนียงเขมรบรรทัดหนึ่ง คำแปลภาษาเขมรเขียนลงไว้ได้คำเขมรที่เขียนอักษรไทย หนังสือชนิดนี้ควรจะเข้าอาโคฟ ขอให้เก็บให้จงดี”

รวมถึงในพระนิพนธ์ของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล เรื่อง “พระประวัติ ลูกเล่า ตอนทรงว่าการหอพระสมุดสำหรับพระนคร” ที่กล่าวถึง สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเสด็จกลับจากยุโรป ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการเก็บรักษาเอกสารราชการไว้เป็นหลักฐาน

จดหมายเหตุ ความว่า “เราหาหนังสือหลักฐานทางราชการในสมัยก่อนๆ ลำบากอยู่แล้ว ฉะนั้นถ้าเริ่มต้นเสียแต่บัดนี้ ในเวลาอีก ๑๐๐-๒๐๐ ปี เด็กๆ จะแต่งหนังสือเรื่องอะไรก็จะหาหลักฐานได้จากหอนี้ ไม่ต้องลำบากเหมือนคนชั้นพ่อ” และ “ส่งไปตามกระทรวงว่าหนังสืออะไรที่พ้น ๒๕ ปีแล้วให้ส่งเข้าหอนี้ เราจ้างเด็กผู้หญิง (เพราะรายจ่ายต่ำด้วยไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว) ด้วยเงินเดือนน้อย มาเป็นผู้เลือกปี เลือกเรื่อง เข้าแฟ้มเรื่อยไป ในไม่ช้าเราก็จะได้เรื่องติดต่อกันมาเป็นหลักฐาน...”

ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญของงานจดหมายเหตุในปัจจุบันนอกจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติแล้วยังมีการจัดตั้งหอหรือฝ่ายจดหมายเหตุขึ้นในสถาบันและองค์กรต่างๆ เพื่อจัดเก็บ รวบรวมเอกสารและวัสดุสำคัญ อันจะสามารถบอกเล่าเรื่องราวและแสดงคุณค่าของเวลาในอดีตได้เป็นอย่างดี

หอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหิดล ตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดเก็บ รวบรวมอนุรักษ์ และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ จึงกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานจดหมายเหตุฯ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการสร้างสรรค์ทางความคิด และนำข้อมูลความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และเป็นปัญญาของแผ่นดินตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ประกาศ

ขอเชิญชวนชาวมหิดล ร่วมรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสเสด็จฯ เปิดอาคารประชาสังคมอุดมพัฒน์ อาคารศูนย์การเรียนรู้มหิดล เปิดพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และทรงเปิดประติมากรรม “จากพระเมตตา สู่ปัญญาของแผ่นดิน” ในวันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน 2554 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม พร้อมชมหอพระราชประวัติสมเด็จพระบรมราชชนก หอเกียรติยศแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล หอจดหมายเหตุแผนที่และผังแม่บท และนิทรรศการความทรงจำแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศูนย์การเรียนรู้มหิดล

โครงการ

หมู่บ้านอีสานเขียว

มหาวิทยาลัย

มหิดล

ในกลุ่มเอกสารส่วนบุคคลของผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่ามีหลายเรื่องราวที่น่าสนใจ อย่างที่จะยกมาเล่าให้ท่านผู้อ่านทราบครั้งนี้ คือ เอกสารส่วนบุคคลของ **ศ.ดร.ณัฐ ภมรประวัติ** อดีตอธิการบดี ม.มหิดล เกี่ยวกับการจัดทำโครงการมหาวิทยาลัยสนับสนุนการพัฒนาภายใต้ชื่อโครงการ **“หมู่บ้านอีสานเขียว มหาวิทยาลัยมหิดล”** หมู่บ้านต้นแบบ

การพัฒนาชนบท บ้านโป่งงาม ต.หนองบ่อ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ซึ่งสนับสนุนภารกิจรัฐบาลในยุคนั้นเพื่อสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือที่เรียกว่า **“โครงการน้ำพระราชหฤทัยจากในหลวง (โครงการอีสานเขียว)”** นั่นเองค่ะ

มหาวิทยาลัยมหิดลได้มีส่วนร่วมในโครงการการประชุมสัมมนาคณาจารย์มหาวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาของโครงการน้ำพระราชหฤทัยจากในหลวง

สืบเนื่องจากกองทัพกบได้รับสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้า

อยู่หัว ดำเนินการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามโครงการน้ำพระราชหฤทัยจากในหลวง หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า **“โครงการอีสานเขียว”** โดยความเป็นมาของโครงการคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานนั้นเป็นดินแดนหน้าด่านของประเทศที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงปลอดภัยของไทยและประเทศประชาธิปไตยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ นอกจากภาคอีสานจะเป็นพื้นที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศแล้ว ภาคอีสานยังเป็นดินแดนที่กำลังประสบกับภาวะความแห้งแล้งติดต่อกันมานานหลายสิบปี ซึ่งสาเหตุสืบเนื่องมาจากการตัดไม้ทำลายป่าและภัยธรรมชาติอื่นๆ

ในเดือน มีนาคม 2530 เป็นจุดแล้งที่ยังคงความแห้งแล้งเหมือนเช่นทุกปี เพราะฝนทิ้งช่วงไม่ตกต้องตามฤดูกาล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักและทรงห่วงใยในความทุกข์ยากของพสกนิกรภาคอีสานเป็นอย่างยิ่ง จึงทรงมีพระราชดำริให้กองทัพบกช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ร้อนอันเกิดจากการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ของราษฎรในภาคอีสานเป็นการเฉพาะหน้า โดยดำเนินการขั้นต้นด้วยการระดมรถทุกชนิดที่สามารถใช้บรรทุกน้ำได้นับร้อยคันมุ่งสู่อีสานเพื่อปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนอย่างฉับพลัน โดยการนำน้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ที่พอมีเหลืออยู่บ้างไปแจกจ่ายแก่ราษฎรในพื้นที่ นั่นคือจุดเริ่มต้นของโครงการ **“น้ำพระทัยจากในหลวง”**

จากจุดเริ่มต้นในครั้งนั้น รัฐบาลยุคต่อ ๆ มาจึงได้เห็นความสำคัญของโครงการจึงมอบหมายให้กองทัพบกเป็นหน่วยประสานงาน โดยมีหน่วยราชการจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง ร่วมวางแผนและดำเนินการพัฒนาความอุดมสมบูรณ์ของภาคอีสานด้วยเล็งเห็นเรื่องแหล่งน้ำและป่าไม้ซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนที่สุด โครงการนี้จึงได้มีชื่อเรียกกันโดยทั่วไปว่า **“โครงการอีสานเขียว”**

ในส่วนของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้น ได้ดำเนินโครงการที่ชื่อว่า **“หมู่บ้าน**

อีสานเขียว มหาวิทยาลัยมหิดล” มีหมู่บ้านต้นแบบการพัฒนาชนบทคือบ้านโพรงงาม ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในโครงการมหาวิทยาลัย สนับสนุนโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงเพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวพระราชดำริ (โครงการอีสานเขียว)

โครงการนี้เป็นความพยายามพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายให้เห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจนในระยะเวลาอันสั้น โดยการรวมเอาศักยภาพของมหาวิทยาลัยลงสู่ชุมชนเป็นนวัตกรรมรูปแบบใหม่ของการพัฒนาที่รวมศักยภาพของมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาเข้ากับทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมาย 1 หมู่บ้าน ภายใต้การรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย/สถาบัน

อุดมศึกษา 1 แห่ง เพื่อบังเกิดผลของการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ในระยะเวลาอันสั้นและเร่งด่วน โดยคาดหวังผลของการพัฒนาแบบผสมผสานเบ็ดเสร็จในทุกแผนงานคือ แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและแผนงานฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยมีรูปแบบการพัฒนาที่เป็นอิสระของแต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบัน ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะเฉพาะของหมู่บ้านเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ ยังผลให้เกิดหมู่บ้านต้นแบบของการพัฒนาชนบทตามเกณฑ์หมู่บ้านอีสานเขียวที่เกิดจากความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ในจดหมายข่าวฉบับหน้ายังมีขั้นตอนการพัฒนา **“หมู่บ้านโพรงงาม”** มาให้ติดตามกันต่อนะคะ...

ศักยภาพของมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการพัฒนาหมู่บ้านอีสานเขียว

1. ปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหิดล

โดยคุณลักษณะในทางปรัชญา และปณิธานของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้นอยู่บนพื้นฐานของ **“การนับเอาความทุกข์และประโยชน์สุขของผู้อื่นเป็นที่หนึ่ง และพึงเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง”** ให้คุณลักษณะของมหาวิทยาลัยมหิดล คิดค้นวิจัย ส่งเสริมประสบการณ์ สร้างความชำนาญการ และผลิตบุคลากร เพื่อรับใช้สังคมอย่างแท้จริง แม้แต่ภายใต้ปรัชญาของอริการบติ มหาวิทยาลัยมหิดล ศ.ดร.ณัฐ ภมรประวัติที่ว่า **“มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันการศึกษาระดับแนวหน้า ที่สนใจตั้งแต่จากโมเลกุลถึงชุมชน”**

2. ความพร้อมของมหาวิทยาลัยมหิดล

ศักยภาพของมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ “หมู่บ้านอีสานเขียว” จึงอาจจะต้องยอมรับในเบื้องต้นว่าดีเยี่ยม แม้ว่าจะไม่มีคณะฯ หรือสถาบันฯ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่นๆ แต่โดยประสบการณ์มหาวิทยาลัยมหิดลสามารถเสริมสร้างศักยภาพในส่วนนี้ได้โดยการประสานงานกับทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์การภาคเอกชนหรือสถาบันการศึกษาอื่นๆ ได้

3. หน่วยงานของมหาวิทยาลัยในระดับจังหวัดอุบลราชธานี

เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในการประสานงาน การบริหารจัดการ โครงการ “หมู่บ้านอีสานเขียว” อย่างต่อเนื่องและเต็มเวลา มหาวิทยาลัยมหิดล มีศูนย์วิจัยโภชนาการ จังหวัดอุบลราชธานี ที่สามารถใช้เป็นศูนย์ประสานงานการดำเนินการต่างๆ ได้โดยสะดวก

ติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมที่
หอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์
มหาวิทยาลัยมหิดล

NETWORK FOCUS : เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์วังวรดิศ

และหอสมุดดำรงราชานุภาพ

<http://www.prince-damrong.moi.go.th/index.htm>

<http://www.princedamronglib.org/>

เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์วังวรดิศ และหอสมุดดำรงราชานุภาพ เป็นเว็บไซต์ที่น่าสนใจอย่างยิ่ง มีข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับวังวรดิศ สร้างโดยรัชกาลที่ 6 และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี พระพันปีหลวง เพื่อให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของหอสมุดดำรงราชานุภาพ หอสมุดอนุสรณ์ให้ระลึกถึงพระองค์ ผู้ซึ่งเป็น “พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทยและโบราณคดี” ผู้ทรงริเริ่มและดำริให้มีหน่วยงานรับผิดชอบและพัฒนาด้านจดหมายเหตุของชาติ อีกทั้งทรงได้รับการยกย่องจากองค์การ UNESCO ในปี พ.ศ. 2505 ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกอีกด้วย

การจัดเก็บภาพจดหมายเหตุ

ส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดลตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน คงมีการบันทึกภาพเป็นประจำเมื่อจัดกิจกรรมขึ้นแต่ละครั้ง ปัจจุบันการจัดเก็บภาพไม่ลำบาก เพราะสามารถเก็บไว้ในรูปแบบไฟล์ทั้งจัดเก็บในแผ่นซีดี ดีวีดี รัมป์ไดรฟ์ หรือแม้กระทั่งในฮาร์ดดิสก์ทั้งภายนอกและภายในคอมพิวเตอร์ แต่ถ้าเป็นภาพถ่ายที่มีลักษณะเป็นแผ่นกระดาษเหมือนสมัยก่อน คงต้องนำมาคิดเพื่อหาวิธีการจัดเก็บไม่มากนักน้อยว่าควรจะเก็บกันอย่างไร วันนี้ผู้เขียนไปค้นหาวิธี “การจัดเก็บภาพแบบเก่า” มาฝาก

คำว่า ภาพ (Picture) หมายรวมถึง สื่อที่เป็นทัศนสัญลักษณ์ที่มีความหมายในตัวเองและมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ ภาพเป็นวัสดุสารนิเทศที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวพิมพ์ แต่จะบันทึกสารนิเทศในลักษณะของภาพถ่ายซึ่งอาจจะเป็นภาพถ่าย ภาพศิลปะต้นแบบ ภาพพิมพ์ และภาพการ์ตูน ภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่างเช่นเดียวกับสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้ เพราะภาพมีความหมายในตัวเอง และเป็นสื่อสากลที่สามารถสื่อความหมายให้ชนต่างชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรมเข้าใจกันได้

ภาพมีความสำคัญ คือ ใช้เป็นสื่อในการประกอบการเรียนการสอน ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า การนำเสนอข่าวสาร การจัดพิมพ์ และเป็นสื่อที่มีคุณค่าทางด้านศิลปะ และสามารถจำแนกประเภทออกเป็นภาพถ่าย ภาพศิลปะต้นแบบ ภาพพิมพ์ และภาพการ์ตูน

ภาพถ่าย (Photographs) หมายถึง ภาพบนกระดาษอัดรูปที่เกิดจากการนำแผ่นฟิล์มเนกาตีฟหรือกระจกเนกาตีฟไปอัดถ่ายลงบนกระดาษอัดรูปนั้น ซึ่งภาพถ่ายจะมียอดประกอบ 2 ส่วน คือ ฟิล์มเนกาตีฟ และแผ่นภาพโพสิตีฟ ซึ่งเกิดจากกรรมวิธีถ่ายทำด้วยกล้องถ่ายรูป

ภาพศิลปะต้นแบบ (Original art works) หมายถึง ภาพศิลปะตัวจริงที่วาดหรือเขียนโดยศิลปิน ได้แก่ การเขียนภาพด้วยเส้นและแรงเงา การเขียนเส้นด้วยปากกา การเขียนเส้นบนแผ่นแม่พิมพ์ทองแดง การระบายด้วยสีน้ำมัน การระบายด้วยสีฝุ่น การระบายด้วยสีฝุ่น เป็นต้น

ภาพพิมพ์ (Art prints) หมายถึง ภาพที่ได้จากการพิมพ์หรือถ่ายแบบจากภาพศิลปะตัวจริงครั้งละมาก ๆ

ภาพการ์ตูน (Comic) หมายถึง ภาพหรือสัญลักษณ์ที่เขียนขึ้นอย่างง่าย ๆ แสดงลักษณะเด่นของสาระเรื่องราวที่จะบอกแก่ผู้ดูมากกว่าที่จะแสดงแบบอย่างของการวาดอย่างวิจิตรบรรจง เพื่อให้ผู้ดูเกิดอารมณ์ขัน ใช้ล้อเลียนบุคคลแนวความคิดหรือสถานการณ์ ภาพการ์ตูนยังสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ การ์ตูนบทบรรณาธิการหรือการ์ตูนการเมือง การ์ตูนเรื่องสั้นจบในตัว การ์ตูนข่าวขันมุขตลกสรุปเดียวจบ และการ์ตูนเรื่องยาว

การจัดหาภาพมี 5 วิธี คือ การรับมอบ หมายถึง การรับมอบภาพจากหน่วยงานราชการตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบราชการกำหนดไว้ การรับบริจาค หมายถึง การได้รับบริจาคภาพจากหน่วยงานเอกชนหรือจากส่วนบุคคล การซื้อ การแลกเปลี่ยน และการรวบรวมจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ หมายถึง การตัดเก็บและการถ่ายทำภาพสำเนา

- การประเมินคุณค่าภาพ ต้องพิจารณาดังนี้
1. การพิจารณาคุณค่าเกี่ยวกับเนื้อหา คือ ภาพนั้นต้องมีคุณค่าทางประจักษ์พยาน หมายถึง ภาพที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะโครงสร้างการบริหารงานและการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน คุณค่าทางประวัติศาสตร์ คุณค่าทางการค้นคว้าวิจัย
 2. พิจารณาจากคำอธิบายภาพ ภาพนั้นจะต้องมีรายละเอียดของภาพบันทึกกำกับไว้ สามารถบอกได้ว่าเป็นภาพใด ภาพอะไร ถ่ายที่ไหน และเมื่อไร
 3. พิจารณาจากคุณภาพของภาพ คือ มีความสมบูรณ์องค์ประกอบดี และมีความตัดกันและความคม พิจารณาจากอายุและรูปลักษณะ คือ

เป็นภาพเก่าหรือภาพที่มีรูปลักษณ์พิเศษที่หาไม่ได้ในปัจจุบัน และ

4. พิจารณาจากคุณค่าทางศิลปะ คือ ภาพที่เขียนหรือวาดโดยจิตรกรที่มีชื่อเสียงหรือภาพที่ได้รับรางวัล ซึ่งการพิจารณาคุณค่าทางศิลปะนั้นขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ของบุคลากรในการที่จะคัดเลือกภาพ

การจัดเก็บภาพ มี 3 ระบบ คือ 1) จัดตามแหล่งที่มา หมายถึง จัดแยกภาพเป็นกลุ่มตามแหล่งที่มา จัดแยกภาพแต่ละกลุ่มตามเรื่องหรือตามเนื้อหา 2) จัดตามเนื้อหาหรือให้เลขหมู่ตามการจัดหมู่หนังสือ เป็นการจัดภาพตามการจัดหมู่สารนิเทศที่สถาบันนั้นใช้อยู่ เพื่อให้ผู้ใช้ค้นเคยกับการจัดหมู่ที่มีอยู่ทำให้ใช้สะดวก และภาพที่มีเนื้อหาเดียวกันจะจัดเรียงอยู่ในที่เดียวกัน 3) จัดตามเลขทะเบียน คือ จัดภาพตามเลขทะเบียน โดยอาจกำหนดรหัสจำแนกประเภทของภาพผสมกับเลขทะเบียน ซึ่งเป็นเลขลำดับต่อเนื่องตามที่รับเข้าหรือตามลำดับการนำภาพมาจัด เพื่อประหยัดเวลาในการจัด

การสงวนรักษาภาพ คือ การควบคุมสภาวะแวดล้อมภายในห้องเก็บภาพควรอยู่ในอุณหภูมิระหว่าง 59-77 องศาฟาเรนไฮต์ และความชื้นสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง 35-50 เปอร์เซ็นต์ และควรเลือกวัสดุและครุภัณฑ์ที่ใช้สำหรับจัดเก็บภาพโดยเฉพาะ เมื่อจะจับหรือตรวจสอบภาพแต่ละครั้งควรหาวิธีที่เหมาะสม เช่น สวมถุงมือ เป็นต้น เมื่อมีการชำรุดเสียหายควรทำสำเนาภาพแทนต้นฉบับไว้หรือทำการซ่อมแซมอย่างเหมาะสม

ประการสำคัญเมื่อจัดเก็บเรียบร้อยแล้วควรจัดทำคู่มือช่วยค้นภาพด้วย เพื่อควบคุมภาพที่มีอยู่ทั้งหมดและใช้เป็นเครื่องมือช่วยค้นคว้าโดยทั่วไปนิยมจัดทำเป็นบัตรรายการภาพ บัตรตรวจนิภาพ หรือบัญชีรายการภาพ ผู้ที่กำลังหาวิธีจัดเก็บภาพจดหมายเหตุลองนำวิธีนี้ไปปรับใช้ดูนะครับ หวังว่าจะเป็นประโยชน์ไม่มากก็น้อย

อ้างอิง

สวนีย์ วิเศษสินธุ์ และกัลยา จยุติรัตน์, หน่วยที่ 9 ภาพและโน้ตเพลง, ใน เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 8-15 สารนิเทศลักษณะพิเศษ (SPECIAL INFORMATION), นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2539: หน้า 387-422.

คมคิด :

พระบรมราชาโชวาท พระราชทานแก่คณะนักศึกษา ม.มหิดล ในโอกาสเสด็จฯ ทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ ณ สวนอัมพร พระราชวังดุสิต วันเสาร์ที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2513

“...ที่กล่าวถึงผู้ที่เป็นเจ้าของซ็อมทิดลว่า คือสมเด็จพระบรมราชาชนกนั้น ก็เพราะท่านได้เป็นผู้ที่สนพระทัย และได้พยายามที่จะให้การศึกษาในด้านการแพทย์ก้าวหน้าทุกวิถีทาง จนกระทั่งได้รับพระนามว่าเป็นพระบิดาแห่งการแพทย์ในเมืองไทย มหาวิทยาลัยมหิดล และโดยเฉพาะผู้ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ ก็ถือว่าต่างเป็นลูกของท่าน ก็นับว่าเรามีสิ่งที่ใกล้เคียงกัน เพราะว่าเราเป็นลูกของท่านเหมือนกัน (เสียงฮา) และนับได้ด้วยว่ามีพี่น้องจำนวนมากน่าชื่นใจ คนที่เป็นพี่น้องควรจะช่วยกันเสมอ มีความสามัคคีกัน เพื่อที่จะให้วงศ์ตระกูลชื่อเสียงของคนดี สร้างสรรค์ให้ทำประโยชน์ให้ส่วนรวมมีความเจริญก้าวหน้า...”

อ้างอิง : หนังสือประมวลพระบรมราชาโชวาท และพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2529 - 2534

บันทึกเกียรติยศและความภูมิใจของมหาวิทยาลัยมหิดล

10 มีนาคม 2554

รศ.ประตาศ สิงหวิวานนท์ คณบดีคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ม.มหิดล เป็นผู้แทนคณะรับมอบโล่ประกาศเกียรติคุณที่ทำให้การสนับสนุนการดำเนินงานของกรมอนามัยจาก **นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เนื่องในโอกาสครบรอบ 59 ปี วันคล้ายวันสถาปนากรมอนามัย ณ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

18 มีนาคม 2554

ผศ.ดร.ดวงใจ นาคะปรีชา อ.ดร.วรการ นียากร ผศ.ดร.เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์ และ อ.ดร.ณัฐพล อ่อนปาน เข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ จาก **ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี** ในงานประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเยาวชน ครั้งที่ 6 จากการทำคุณประโยชน์ให้แก่โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

20 มีนาคม 2554

รศ.ดร.ฟองคำ ติลกสกุลชัย คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ม.มหิดล และคณะ เข้ารับโล่ประกาศเกียรติคุณ ในโอกาสที่วารสารพยาบาลศาสตร์ ได้รับรางวัล TST Journal Awards ประเภท National TCI-SCOPUS-TRF Journal Award ซึ่งเป็นรางวัลแรกของประเทศไทยที่มอบให้แก่วารสารไทยที่มีคุณภาพสูง มีมาตรฐานในระดับชาติหรือสูงเทียบเท่านานาชาติ จากการประชุมเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการไทย ครั้งที่ 6

21 มีนาคม 2554

นางสาวรุจิราวรรณ ขันทอง และ นางสาวพัชรี ศรีเพ็ญแก้ว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับรางวัลจาก **นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ในการประกวดร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง “ค่ายเพาะกล้าพันธุ์เก่งเพลงพื้นบ้าน” จัดโดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

24 มีนาคม 2554

นายจิรวัดน์ จิตประสูติวิทย์ นายอภิวัฒน์ ตรังค์ตระกูล และ นายรติกร ชัยวัฒน์ธรรม นักศึกษาภาควิชาวิศวกรรมชีวการแพทย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ปี 4 ม.มหิดล รับพระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการแข่งขันพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13 ประเภทโปรแกรมเพื่อช่วยคนพิการ ระดับนิสิต นักศึกษา และได้รับรางวัล Best Contribution Award จากเวที International Contest of Application in Nano-micro Technology ครั้งที่ 2 (ICAN 2011) ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

24 มีนาคม 2554

รศ.ดร.นพ.ชัยเลิศ พิษิตพรชัย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายนโยบายและสารสนเทศ และรักษาการผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานอธิการบดี ม.มหิดล และคณะ เข้ารับรางวัล Thailand ICT Excellence Awards 2010 จาก **ดร.วีระชัย วีระเมธีกุล** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยผลงานโครงการระบบบันทึกการปฏิบัติงานบุคลากรและบริหารโครงการหรือระบบ i-Jobs

25 มีนาคม 2554

อ.ดร.อภิรักษ์ณี เกษมผลกุล ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ได้รับคัดเลือกให้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประเภทวิทยานิพนธ์ดีเด่น ระดับคุณวุฒิบัณฑิต จากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช โดยได้รับมอบเงินรางวัลจาก **ศ.ดร. นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล** อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจะเข้ารับพระราชทานกิตติบัตรรางวัล จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในเดือน ก.ค. 2554

26 มีนาคม 2554

นายสิงหา ประสิทธิ์พงษ์ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษา ได้รับรางวัล Oral Presentation Award ในงาน The 6th Siam Physics Congress (SPC2011) จากการนำเสนองานวิจัย “Positive Responses from Thai High School Students to the Interactive Lecture Demonstrations on the Types of Frictional Force” ณ โรงแรม แอมบาสเดอร์ซิตี จอมเทียน จ.ชลบุรี

28 มีนาคม 2554

รศ.ดร.พงศธร สังข์เผือก รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร สถาบันโภชนาการ ม.มหิดล ได้รับรางวัล ความเป็นเลิศด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข ระดับเงิน (มีผลการประเมิน ระดับดีเยี่ยมติดต่อกัน 3-6 ปี) ในด้านการทดสอบความชำนาญการตรวจวิเคราะห์ห่อฟลาทอกซิน ในถั่วลิสง/ข้าวโพด จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

2 เมษายน 2554

นายสุวิทย์ ดั่งมะโน นักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะเทคนิคการแพทย์ ม.มหิดล ได้รับรางวัล Avon Foundation AACR Scholar-In-Training Award จากการเสนอผลงานวิจัย ในการประชุม วิชาการประจำปี American Association for Cancer Research AACR 102nd Annual Meeting 2011 ณ Orange County Convention Center เมืองออร์แลนโด รัฐฟลอริดา ประเทศ สหรัฐอเมริกา

9 เมษายน 2554

อ.ดร.มลธิรา พรหมกันท์ จากศูนย์วิจัยพัฒนานวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี คณะเทคนิค การแพทย์ ม.มหิดล ได้รับเกียรติบัตรผู้นำเสนอผลงานภาคินท์คนน้อยยอดเยี่ยม ในกลุ่มมนุษย์ พันธุศาสตร์จากการประชุมวิชาการพันธุศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 17 ณ จังหวัดเชียงใหม่ จากงาน วิจัย “หน้าที่ของ BRCA1 ที่เกี่ยวข้องกับ Calcium Sensing Receptor (CaSR) และประสิทธิภาพ ของสารคิวเคอร์บีทาซินบี ในเซลล์มะเร็งเต้านมเพาะเลี้ยง”

27 เมษายน 2554

รศ.ชวลิต วงษ์เอก ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ “ผู้เป็นแบบอย่างทางวิชาชีพรังสีเทคนิค ประจำปี 2554” จากสมาคมรังสีเทคนิคแห่งประเทศไทย ในงานประชุมวิชาการรังสีเทคนิคประจำปี ครั้งที่ 19 ณ โรงแรมเวลดัม จอมเทียนบีช พัทยา จ.ชลบุรี ในฐานะแบบอย่างของผู้ประกอบวิชาชีพรังสีเทคนิคที่ตั้งใจปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และมีความเสียสละอุทิศตนเพื่อประโยชน์แก่วิชาชีพรังสีเทคนิค

2 พฤษภาคม 2554

ทีมหุ่นยนต์กู้ภัย BART LAB Rescue จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรมชีวการแพทย์ ม.มหิดล โดยมี **ผศ.ดร.จักรกฤษณ์ ศุทธากรณ์** และ **อ.ยศชนัน วงศ์สวัสดิ์** เป็นที่ปรึกษา ได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นสมัยที่ 2 จากการแข่งขัน RoboCup Japan Open 2011 ที่เมืองโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น

11 พฤษภาคม 2554

ทีมนักศึกษา Doctory จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล **น.ส.รัฐติภรณ์ ดวงรัตนานนท์ นายชัยลัทธ์ เมลืองนนท์ น.ส.ณูวรา ภรณ์วลัย น.ส.วรินยุพา พิณิตภูวดล** และ **นายอดิวิรรณ ถนอมชาติชัย** เข้ารับรางวัลชนะเลิศภาพยนตร์สั้นชุด “Drive Life” จากการประกวด “Toyota THINK! Road Safety Conceptual Short Film”

18 พฤษภาคม 2554

ผศ.ดร.มัลลิกา อิม่วงศ์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ม.มหิดล ได้รับทุนโครงการทุนวิจัยลอรีอัล ประเทศไทย “เพื่อสตรีในงานวิทยาศาสตร์” (For Women in Science L'OREAL Thailand) ครั้งที่ 8 ประจำปี 2553 ในสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (Life Science) เพื่อการศึกษาวิจัย “การศึกษาระบาดของวิทยาโมเลกุลของการดื้อยาในเชื้อ Plasmodium Vivax (ไข้มาลาเรีย)” จัดโดย บ.ลอรีอัล จำกัด ร่วมกับ UNESCO

24 พฤษภาคม 2554

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชีย หรือ QS Asian Universities Ranking 2011 ประจำเดือน พ.ค. 2554 ประกาศให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดอันดับที่ 34 ของภูมิภาคเอเชีย และ อันดับที่ 1 ของประเทศไทย โดยพิจารณาจาก 4 หลักเกณฑ์ คือ คุณภาพงานวิจัย คุณภาพการสอน คุณภาพบัณฑิตที่ได้ออก และ ความเป็นนานาชาติ

31 พฤษภาคม 2554

ศ.คลินิก นพ.ธีรวัฒน์ กุลทนันทน์ คณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล เข้ารับรางวัล Trusted Brand Platinum Award 2011 จากบริษัท ริดเดอร์ไอดีเจสท์ ประจำภูมิภาคเอเชีย ในฐานะที่ “ศิริราช” ได้รับการโหวตให้เป็น แรนด์สุดท้ายอด (แพลตฟอร์ม) ของประเทศไทยในหมวดของ “โรงพยาบาล” แห่งเดียวในปีนี้เป็นโรงพยาบาลแห่งแรกที่ได้รับรางวัล 5 ปีติดต่อกัน

3 มิถุนายน 2554

ผศ.ดร.สุภาวค์ จุฬาลักษณ์นกุล อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.มหิดล ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทผลงานวิจัยและวิชาการด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม (พลังงานทดแทน) จากผลงาน “โครงการการผลิตก๊าซชีวภาพจากเศษและเปลือกผลไม้ของโรงงานผลไม้กระป๋อง” จากสภาวิศวกร

ฝ่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ขอแสดงความชื่นชมและยินดีแก่ทุกท่าน หากส่วนงานใดประสงค์จะส่งผลงานเพื่อการเก็บบันทึกและเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ สามารถส่งข้อมูล ชื่อรางวัล วัน เดือน ปี ที่ได้รับ ชื่อ-ที่อยู่ ผู้ได้รับรางวัล และภาพประกอบ มายัง muarms@mahidol.ac.th หรือ ตามที่อยู่ด้านหลังปก โบบวงเล็บมุมของว่า **“ข้อมูลเกียรติยศและความภาคภูมิใจ”**

21 มกราคม 2554

ต้อนรับคณะศึกษาดูงาน จาก ม.จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่

ฝ่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล ให้การต้อนรับคณะผู้แทนฝ่ายห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ในโอกาสเข้าศึกษาดูงานและเยี่ยมชมสถานที่ภายในหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล

21 มีนาคม 2554

สัมมนาเครือข่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 1

รศ.อนุชาติ พวงสำลี ประธานคณะกรรมการอำนวยการจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ม.มหิดล เป็นประธานเปิดการสัมมนาเครือข่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 1 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย โดยได้รับเกียรติจาก คุณวิภักดิ์ พงศ์พนิตานนท์ รองประธานคณะกรรมการวิชาการจดหมายเหตุฯ บอกเล่าประสบการณ์เรื่อง “คุณค่าของงานจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์” รศ.ชัยเลิศ พิษิตพรชัย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายนโยบายและสารสนเทศ ให้ความรู้เรื่อง “ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับงานจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์” และ อ.กฤตยา อภินิษฐ์ ประธานโครงการมรดกความทรงจำแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวถึง “อดีต - ปัจจุบัน - อนาคต โครงการมรดกความทรงจำแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล” ช่วงบ่าย คุณฉวีวรรณ สวัสดิ์ ผู้อำนวยการหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดลได้นำเครือข่ายฯ เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์สารสนเทศ สำนักราชเลขาธิการด้วย

29 เมษายน, 2 พฤษภาคม 2554

สัมมนาวิทยากรแกนนำเพื่ออบรมผู้ปฏิบัติงานเอกสารจดหมายเหตุ

คณะกรรมการวิชาการจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ฯ นำโดย ดร.สมรภัษ สหพงศ์ เป็นประธานจัด “โครงการสัมมนาวิทยากรแกนนำเพื่ออบรมผู้ปฏิบัติงานเอกสารจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยมหิดล” ขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นวิทยากรในอนาคต ณ ห้องประชุม ชั้น 2 หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล

3 พฤษภาคม 2554

10 พฤษภาคม 2554

3 พฤษภาคม 2554

20 พฤษภาคม 2554

วันประดิษฐานพระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระบรมราชชนก

ศ.คลินิก นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร อธิการบดี ม.มหิดล เป็นประธานในการประดิษฐาน พระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ออกแบบโดย ประติมากร **มานพ สุวรรณปิ่นทะ** ณ บริเวณแท่นประดิษฐาน ลานสมเด็จพระบรมราชชนก ศูนย์การเรียนรู้มหิดล ม.มหิดล ศาลายา โดยมีคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหิดล และเจ้าหน้าที่เข้าร่วม

พิธีบวงสรวงพระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระบรมราชชนก

ศ.คลินิก นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร อธิการบดี ม.มหิดล เป็นประธานในพิธีบวงสรวงเพื่อประดิษฐาน พระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ณ บริเวณลานสมเด็จพระบรมราชชนก ศูนย์การเรียนรู้มหิดล ม.มหิดล ศาลายา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาเข้าร่วมในพิธีจำนวนมาก

เยี่ยมคารวะกรรมการผู้จัดการวังจักรพงษ์

รศ.อนุชาติ พวงสำลี ประธานคณะกรรมการอำนวยการหอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ม.มหิดล นำทีมงานเข้าพบ **คุณไพศาลย์ เปี่ยมเมตตาวัดน์** กรรมการผู้จัดการ จักรพงษ์วิลล่า (วังจักรพงษ์เดิม) เพื่อเยี่ยมคารวะและขอเกร็ดความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระบรมราชชนกที่เกี่ยวข้องกับราชสกุลจักรพงษ์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและเผยแพร่ต่อไปในอนาคต ณ จักรพงษ์วิลล่า

ให้การต้อนรับอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัย

รศ.อนุชาติ พวงสำลี ประธานคณะกรรมการอำนวยการหอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ม.มหิดล ให้การต้อนรับ ศ.เกียรติคุณ **ศ.เกษรติ บุญคุณสาคร ธนमितต์ ศ.ดร.สิรินทร์ พิบูลนิยม และ ดร.สุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ** อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัย ในโอกาสมาเยี่ยมชมความคืบหน้าการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้มหิดล รวมถึงพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการของหอจดหมายเหตุฯ ณ ศูนย์การเรียนรู้มหิดล

24 มิถุนายน 2554

ศึกษาดูงานพิพิธภัณฑ์สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า วังสระปทุม

คุณวิภักดิ์ พงศ์พนิตานนท์ รองประธานคณะกรรมการวิชาการจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ม.มหิดล นำคณะผู้สนใจ เข้าศึกษาดูงานด้านจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ณ พิพิธภัณฑ์สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า วังสระปทุม แหล่งเรียนรู้สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาพระราชกรณียกิจแห่งสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า อันเป็นแบบอย่างที่ดีงามแห่งการดำรงชีวิตที่อำนวยการประโยชน์สุขแก่คนหมู่มาก

1 กรกฎาคม 2554

ให้การต้อนรับศิลปินระดับชาติ อ.สมภพ บุตรราช

รศ.อนุชาติ พวงสำลี ประธานคณะกรรมการอำนวยการจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ม.มหิดล ให้การต้อนรับ อ.สมภพ บุตรราช ศิลปินระดับชาติ ณ ศูนย์การเรียนรู้ มหิดล ในโอกาสมาเยี่ยมชมสถานที่และหาวิธีการจัดทำภาพเขียนด้วยดิน เพื่อเป็นสื่อสัญลักษณ์อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาคมชาวมหิดล โดยจะนำมาจัดแสดง ณ บริเวณหอพระราชประวัติสมเด็จพระบรมราชชนกในอนาคต

29 กรกฎาคม 2554

ต้องรับคณะศึกษาดูงาน จาก WHO

ฝ่ายจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย นายไกรมล คงมันักตเวที รักษาการหัวหน้าฝ่าย ให้การต้อนรับ Mr. Abdullah Al Mamun และ Mr.Mohammad Mizanur ผู้รับทุนองค์การอนามัยโลก ชาวบังคลาเทศ ในโอกาสมาฝึกอบรม “Library Management” พร้อมเยี่ยมชมสถานที่และศึกษาดูงานด้านจดหมายเหตุ ณ หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล

MU Calendar								กรกฎาคม 2554	
อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์			
					1	2			
3	4	5	6	7	8	9			
10	11	12	13	14	15	16			
17	18	19	20	21	22	23			
24	25	26	27	28	29	30			
31									

5 กรกฎาคม 2539 • วันก่อตั้งวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล

19 กรกฎาคม 2549 • วันก่อตั้งศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

29 กรกฎาคม 2524 • วันก่อตั้งสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

MU Calendar								กันยายน 2554	
อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์			
				1	2	3			
4	5	6	7	8	9	10			
11	12	13	14	15	16	17			
18	19	20	21	22	23	24			
25	26	27	28	29	30				

15 กันยายน 2530 • วันก่อตั้งศูนย์สัตวทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

21 กันยายน 2537 • วันก่อตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

24 กันยายน 2472 • วันมหิดล

26 กันยายน 2516 • วันก่อตั้งคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

MU Calendar								สิงหาคม 2554	
อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์			
					5	6			
	1	2	3	4	12	13			
7	8	9	10	11	18	19			
14	15	16	17	18	25	26			
21	22	23	24	25	26	27			
28	29	30	31						

8 สิงหาคม 2529 • วันก่อตั้งหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

21 สิงหาคม 2545 • วันก่อตั้งสถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

29 สิงหาคม 2533 • วันก่อตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

MU Calendar								ตุลาคม 2554	
อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์			
						1			
2	3	4	5	6	7	8			
9	10	11	12	13	14	15			
16	17	18	19	20	21	22			
23	24	25	26	27	28	29			
30	31								

2 ตุลาคม 2540 • วันก่อตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

5 ตุลาคม 2540 • วันก่อตั้งคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

11 ตุลาคม 2531 • วันก่อตั้งสถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล

16 ตุลาคม 2531 • วันประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐

21 ตุลาคม 2531 • วันก่อตั้งโรงเรียนเตรียมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล)

23 ตุลาคม 2531 • วันนิยมหาราช

หอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหิดล
MAHIDOL UNIVERSITY ARCHIVES AND MUSEUMS

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตที่ 3 / 2523
ไปรษณีย์ศิริราช

สิ่งตีพิมพ์

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้

- 1. จำนวนไม่ชัดเจน
- 2. ไม่มีเลขที่บ้านตามจำนวน
- 3. ไม่ยอมรับ
- 4. ไม่มีผู้รับตามจำนวน
- 5. ไม่มารับตามกำหนด
- 6. เลิกกิจการ
- 7. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
- 8. อื่น ๆ.....

ลงชื่อ.....

วิสัยทัศน์หอจดหมายเหตุฯ : เชิดชูภูมิปัญญา เชื่อมคุณค่าสู่สากล

ที่ปรึกษา : คณะกรรมการวิชาการจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหิดล **บรรณาธิการ :** เพชรดา สุนิตยาภรณ์
กองบรรณาธิการ : โกมล คงมันักตเวที ดรณ แก้วนัย วิปาลี จันทโรจน์ ณัฐกัลย์ อภิลักษณ์เสถียร อาทิตยา ศรีพรายพรรณ ชัชพงศ์
อธิปญญาวงศ์ ภาพ : วิปาลี จันทโรจน์ เพชรดา สุนิตยาภรณ์ ชัชพงศ์ **อธิปญญาวงศ์ ออกแบบ/จัดพิมพ์ :** หินหยางการพิมพ์
ติดต่อสำนักงาน : หอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้น 3 ศูนย์การเรียนรู้มหิดล 999 ถ.พุทธมณฑลสาย 4
 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170 โทร. 02-800-2680-9 ต่อ 4346-7 โทรสาร. 02-441-9580
E-mail : muarms@mahidol.ac.th **Website :** http://archives-museums.mahidol.ac.th

 : Mahidol University Archives and Museums
  : @muarms
  : muarms